

พระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. 2539

.....
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2539
เป็นปีที่ 51 ในรัชกาลปัจจุบัน
.....

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับใดๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือ
ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะ
เป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่อ
อย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดย

ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา
No. 111/2539

พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา 5 หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรงแต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 6 ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการนั้นเป็นการเฉพาะตัว ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐมิได้

มาตรา 7 ในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องหน่วยงานของรัฐ ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบหรือต้องร่วมรับผิดชอบ หรือในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องเจ้าหน้าที่ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบหรือร่วมรับผิดชอบ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีสิทธิขอให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้นอยู่เรียกเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรับแล้วแต่กรณี เข้ามาเป็นคู่ความในคดี

ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิดชอบให้ขยายอายุความฟ้องร้องผู้ที่ต้องรับผิดชอบซึ่งมิได้ถูกเรียกเข้ามาในคดีออกไปถึงหกเดือนนับแต่วันที่คำพิพากษานั้นถึงที่สุด

มาตรา 8 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนร่วม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

มาตรา 9 ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

นิติบุคคล
หน่วยงาน

ใช้สิทธิไต่เบื้อ

ก. ไร่ นว. งาน ๒ ไร่

มาตรา 10 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐ มีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

มาตรา 11 ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา 5 ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนก็ได้ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกไปรับคำขอให้ไว้เป็นหลักและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้าเมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้วหากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐ ก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันหากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบ และขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา 12 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา 8 หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 10 ประกอบกับมาตรา 8 ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา 13 ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีระเบียบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ซึ่งต้องรับผิดชอบตามมาตรา 8 และมาตรา 10 สามารถผ่อนชำระเงินที่จะต้องรับผิดชอบนั้นได้โดยคำนึงถึงรายได้ ฐานะ ครอบครัวและความรับผิดชอบ และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย

มาตรา 14 เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา 11 ให้ถือเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

มาตรา 15 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ การมีเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจการต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐนั้น หาได้เป็นไปเพื่อประโยชน์อันเป็นการเฉพาะตัวไม่ การปล่อยให้ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่ปฏิบัติงานในหน้าที่และเกิดความเสียหายแก่เอกชนเป็นไปตามหลักกฎหมายเอกชนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นการไม่เหมาะสมก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่า เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบในการกระทำต่างๆ เป็นการเฉพาะตัวเสมอไป เมื่อการที่เข้าไปทำให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกเพียงใดก็จะมีภาระฟ้องไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่เต็มจำนวนนั้น ทั้งที่บางกรณีเกิดขึ้นโดยความไม่ตั้งใจหรือความผิดพลาดเพียงเล็กน้อยในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ ยังมีการนำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมในระบบกฎหมายแพ่งมาใช้บังคับ ให้เจ้าหน้าที่ต้องร่วมรับผิดชอบในการกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้อื่นด้วย ซึ่งระบบนั้นมุ่งหมายแต่จะได้เงินครบโดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรมที่จะมีต่อแต่ละคนกรณีเป็นการก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่และยังเป็นการบั่นทอนกำลังขวัญในการทำงานของเจ้าหน้าที่ด้วย จนบางครั้งกลายเป็นปัญหาในการบริหารเพราะเจ้าหน้าที่ไม่กล้าตัดสินใจดำเนินงานเท่าที่ควร เพราะเกรงความรับผิดชอบที่จะเกิดแก่ตน อนึ่ง การให้คุณให้โทษแก่เจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่ยังมีวิธีการในการบริหารงานบุคคลและการดำเนินการทางวินัยกำกับดูแลอีกส่วนหนึ่ง อันเป็นหลักประกัน มิให้เจ้าหน้าที่ทำการใดๆ โดยไม่รอบคอบอยู่แล้ว ดังนั้น จึงสมควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบทางละเมิดในการปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะเมื่อเป็นการจงใจกระทำเพื่อการเฉพาะตัว หรือจงใจให้เกิดความเสียหาย หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น และให้แบ่งแยกความรับผิดชอบของแต่ละคนมิให้นำหลักลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ไม่คุ้มครอง ตาม พ.ร.บ. ส.ร. ๑๐๓.

พ.ร.บ. ๑๐๓ = เจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมาย (พ.ร.บ. ๑๐๓) (พ.ร.บ. ๑๐๓)

ไม่ใช่ ๑๐๓ เจ้าหน้าที่ ตามประมวลกฎหมาย พ.ร.บ. ส.ร. ๑๐๓

ดังเกิดตามประมวลกฎหมาย ใช้กฎหมาย

พ.ร.บ. ๑๐๓

๑๐๓ พ.ร.บ. ๑๐๓ ของอันเป็น เจ้าพนักงาน / ๑๐๓ พ.ร.บ. ๑๐๓ / ๑๐๓ พ.ร.บ. ๑๐๓

**โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน
ด้านการบริหารงานคดีและความรับผิดชอบ
บรรยายหัวข้อวิชา “ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่”**

วันพุธที่ 26 มิถุนายน 2567

โดย นางกิตติมา อังกินันท์

หลักการทำละเมิด

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 420

“ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

เดิมก่อน ส.พ.บ.
ค. = 150 ร. 39

หลักการความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

1. เจ้าหน้าที่กระทำต่อบุคคลอื่น / หน่วยงานของรัฐ โดยผิดกฎหมาย
2. กระทำโดยจงใจ หรือ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
3. การกระทำนั้นทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น/ หน่วยงานของรัฐ

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

- บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่” และ “หน่วยงานของรัฐ” (มาตรา 4)
- การทำละเมิดในกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา 5)
- การทำละเมิดที่มี~~ใช้~~การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา 6)
- การขอให้ศาลเรียกเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณีเข้ามาเป็นคู่ความในคดี (มาตรา 7)
- การเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐ (มาตรา 8)
- การกระทำโดย~~จงใจ~~หรือ~~ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง~~ตามกฎหมายความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (มาตรา 8)
- อายุความในการเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 9)
- อายุความของสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ (มาตรา 10)
- การยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 11)
- การเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชำระเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐ (มาตรา 12)
- การจัดให้มีระเบียบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ซึ่งต้องรับผิดสามารถผ่อนชำระเงินที่จะต้องรับผิดได้ (มาตรา 13)

เจ้าหน้าที่

- ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานแก่หน่วยงานของรัฐ (ม.4 / ข้อ 4)

- กรรมการ

- คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ
- คณะกรรมการซื้อจ้าง
- คณะกรรมการตามระเบียบการเงิน เช่น คกก.เก็บรักษาเงิน
- คณะกรรมการที่แต่งตั้งเฉพาะเรื่อง

- ลูกจ้าง

- ลูกจ้างประจำ
- ลูกจ้างชั่วคราว
- มิใช่จ้างเหมาบริการ

หน่วยงานของรัฐ (บ.4 / ข้อ 6)

- กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นกรม
- ราชการส่วนภูมิภาค
- ราชการส่วนท้องถิ่น
- รัฐวิสาหกิจ ตั้งโดย พ.ร.บ. หรือ พ.ร.ฎ.
- หน่วยงานอื่นที่มี พ.ร.ฎ. กำหนด

รัฐวิสาหกิจ

อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ๙

พ.ร.บ. การประปาส่วน
ภูมิภาค พ.ศ. 2522

พ.ร.บ.การนิคมอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

พ.ร.บ.ธนาคารเพื่อการส่งออกและ
นำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536

พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การ
จัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2538

พ.ร.บ.การทางพิเศษแห่ง
ประเทศไทย พ.ศ. 2550

พ.ร.บ.การยางแห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2558

26/06/67

ไม่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ๙

- ตั้งตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

- ตั้งตาม ป.พ.พ.

หน่วยงานที่มี พ.ร.ฎ. กำหนด

ประเภทของการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่

1. ละเมิดต่อบุคคลภายนอก
2. ละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

การกระทำละเมิดต่อเอกชน / บุคคลภายนอก

ความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 5 หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่ง
ละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้
ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้อง
เจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐ
แห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบ
วรรคหนึ่ง

ความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 6 ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มีใช้การกระทำ
ในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการนั้นเป็นการเฉพาะตัว
ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงาน
ของรัฐไม่ได้

บุคคลภายนอก (ม. 5)

- ลูกค้ายธนาคาร
- คนไข้/เด็กนักเรียน
- ผู้ใช้รถใช้ถนน
- เกษตรกร
- ประชาชนทั่วไป
- นิติบุคคล

ความรับผิดชอบในความเสียหายต่อบุคคลภายนอก

สิทธิของบุคคลภายนอก (เลือกทางใดทางหนึ่ง)

1. ฟ้องคดีต่อศาล

- 1 ปีนับแต่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้องต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
- ไม่เกิน 10 ปีนับแต่วันทำละเมิด

หรือ

2. ยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ

- 1 ปีนับแต่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้องต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
- ไม่เกิน 10 ปีนับแต่วันทำละเมิด

การยื่นคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

การร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ม.11)

กรณีผู้เสียหายเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา 5 และได้ยื่นคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

- ออกใบรับคำขอเป็นหลักฐาน
 - พิจารณาภายใน 180 วัน
 - ขยายไม่เกิน 180 วัน
- (อำนาจ ร.ม.ต.)

ใบรับคำขอ

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)ตำแหน่ง.....
หน่วยงานได้รับคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหาย
กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกของ (นาย/นาง/นางสาว).....
เลขที่รับ ลงวันที่ไว้เรียบร้อยแล้ว

โทร. ติดต่อสอบถาม

(หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0410.2/ว 12 ลว. 27 ก.พ. 2558)

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2554
(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 126 ง วันที่ 20 ตุลาคม 2554)

1. ความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน

- กรณีเป็นเงินให้ชดใช้เป็นเงินตามจำนวนที่เสียหาย
- กรณีเป็นทรัพย์สินอื่น

ก.ราคาสุทธิหลังหักค่าเสื่อม หรือ

ข.ใช้ค่าซ่อมให้กลับสู่สภาพเดิมก่อนเสียหาย

2. ความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิต

-ค่ารักษาพยาบาล จ่ายจริงและจำเป็นรายละไม่เกิน **50,000** บาท

-ค่าขาดประโยชน์

ก.รายได้ไม่แน่นอน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ไม่เกินวันละ **300** บาท
ไม่เกิน **60** วัน หรือ

ข.รายได้แน่นอน ไม่เกิน 2 เดือน เดือนละไม่เกิน **15,000** บาท

-ค่าชดเชยสูญเสียอวัยวะหรือสมรรถภาพในการทำงาน अनुโลมใช้ตาม
กฎกระทรวงฯ พรบ.สงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือ
ราชการฯ พ.ศ.2543 แต่ไม่เกิน **100,000** บาท

-ค่าปลงศพและจัดการศพ จ่ายจริงไม่เกิน 40,000 บาท

-ค่าขาดอุปการะ ทายาทคนละ 20,000 บาท

ถ้าจะจ่ายเกินกว่านี้ ให้ขอตกลงกระทรวงการคลังเป็นรายกรณี

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

คำพิพากษาที่ อ.498/2557

... เมื่อกฎหมายกำหนดระยะเวลาให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอไว้ชัดเจน หากพ้นกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐ ออกใบรับคำขอแล้วผู้ขอไม่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย และไม่ได้รับแจ้งการขยาย ระยะเวลาพิจารณาคำขอดังกล่าวออกไป ถือว่าหน่วยงานของรัฐมีคำวินิจฉัยปฏิเสธ คำขอโดยปริยาย ผู้เสียหายย่อมรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปด สิบวันนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกใบรับคำขอ หากผู้เสียหายประสงค์จะฟ้อง คดีต่อศาลขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบใช้ ค่าสินไหมทดแทนจะต้องใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ พ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกใบรับคำขอ ...

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

การใช้สิทธิไล่เบียดกับเจ้าหน้าที่

มาตรา 9 ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้
กำลังใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้
อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนด

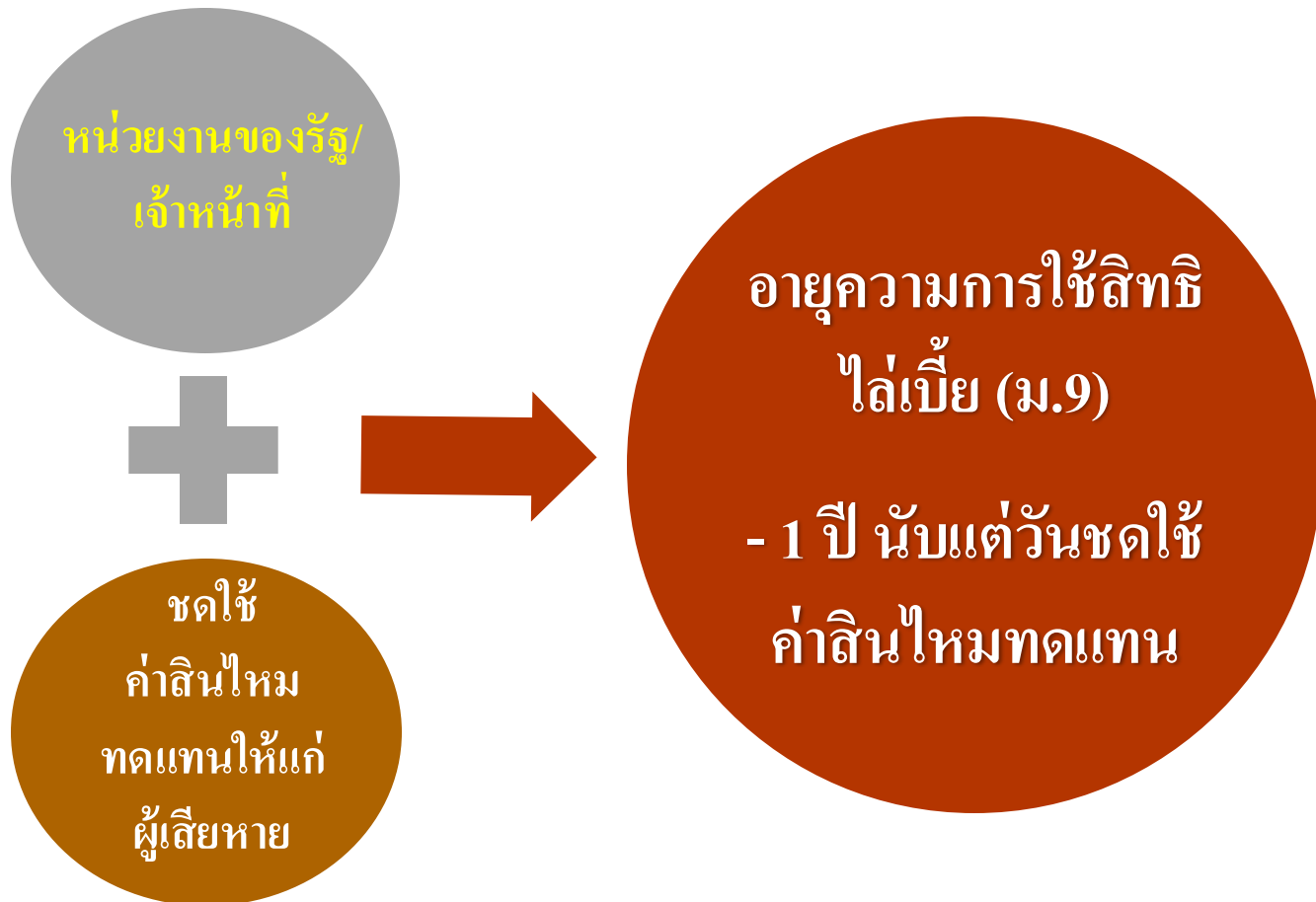
อายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือ
เจ้าหน้าที่ได้ใช้กำลังใหม่ทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

กรณี โฉนดแทน

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

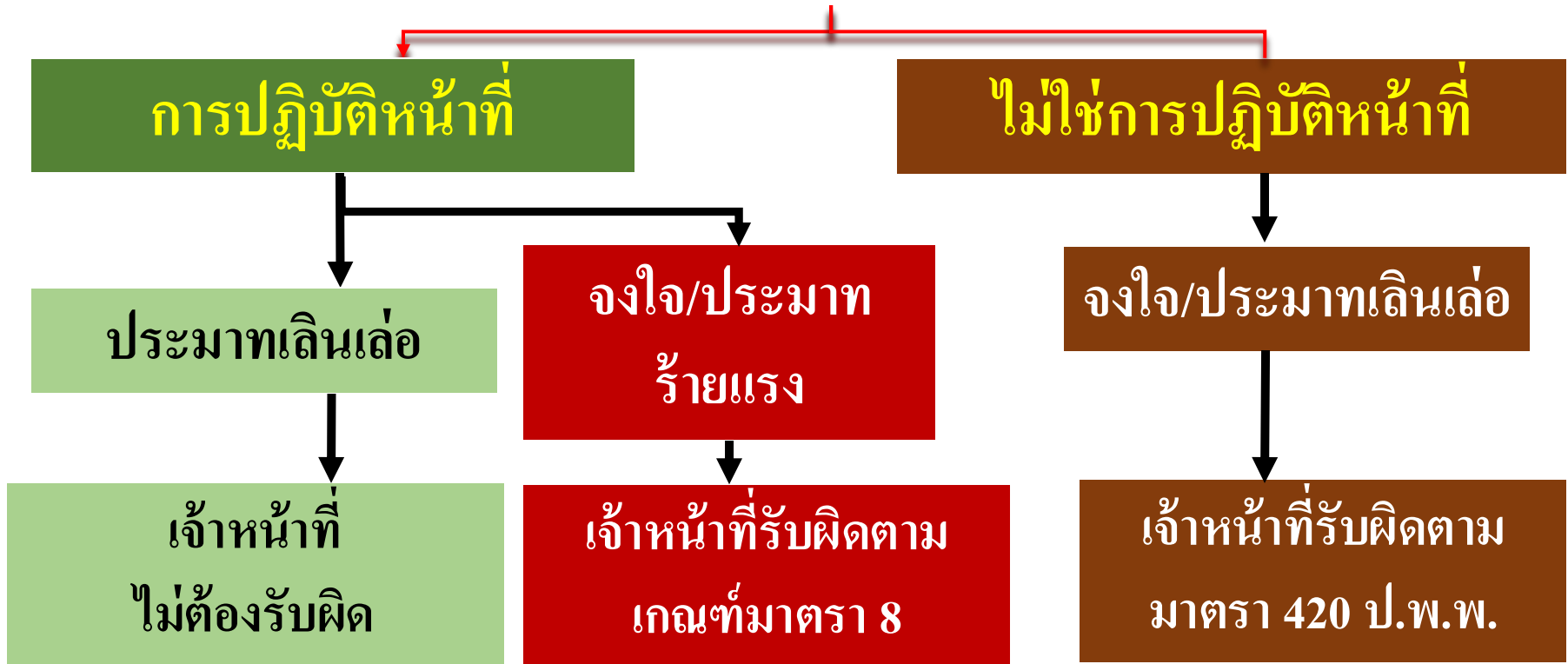
การใช้สิทธิไล่เบียดกับเจ้าหน้าที่

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

การใช้สิทธิได้เปรียบกับเจ้าหน้าที่

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

สิทธิไต่เบี่ยของหน่วยงานของรัฐ

1. เจ้าหน้าที่ กระทำโดยจงใจ/ประมาท
เลินเล่ออย่างร้ายแรง (ม.8 วรรค 1)
2. คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำ
และความเป็นธรรม (ม.8 วรรค 2)
3. หักส่วนความเสียหาย (ม.8 วรรค 3)
4. ไม่นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้
บังคับ (ม.8 วรรค 4)

The Comptroller General's Department (CGD)

การดำเนินการ

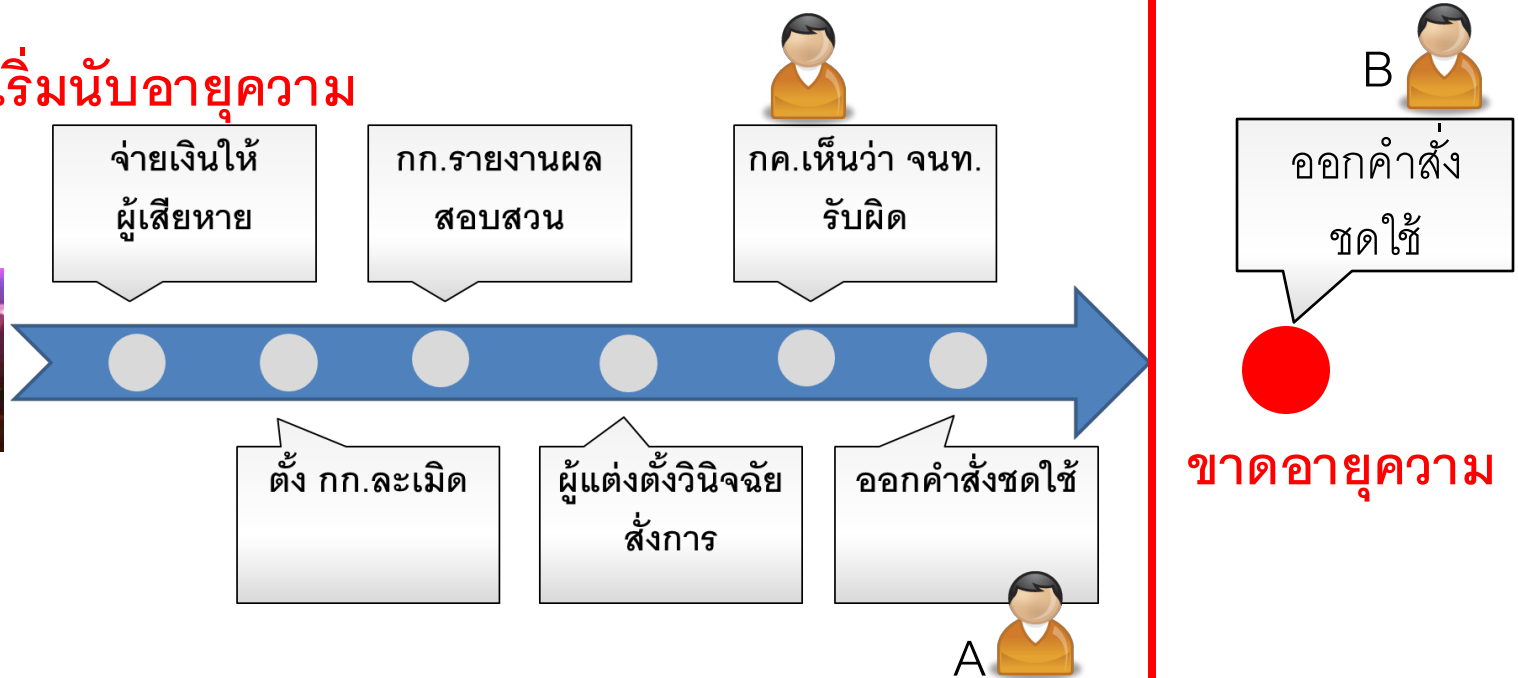
อายุความ (ม.9)

1 ปี

วันเริ่มนับอายุความ

เกิดเหตุ

การกระทำละเมิด ต่อหน่วยงานของรัฐ

ความเสียหายของรัฐ

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 10 วรรคแรก ในกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็หน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นสังกัดอยู่หรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าไม่ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้บังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำในการปฏิบัติหน้าที่

บังคับตาม ม.8 โดยอนุโลม

1. เจ้าหน้าที่ กระทำโดยจงใจ/ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (ม.8 วรรค 1)
2. คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรม (ม.8 วรรค 2)
3. หักส่วนความเสียหาย (ม.8 วรรค 3)
4. ไม่นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ (ม.8 วรรค 4)

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำมิใช่การปฏิบัติหน้าที่

บังคับตาม ป.พ.พ

กระทำประมาทเลินเล่อ

รับผิดชอบลูกหนี้ร่วมได้

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

อายุความ

มาตรา 10 วรรคสอง สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนและกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

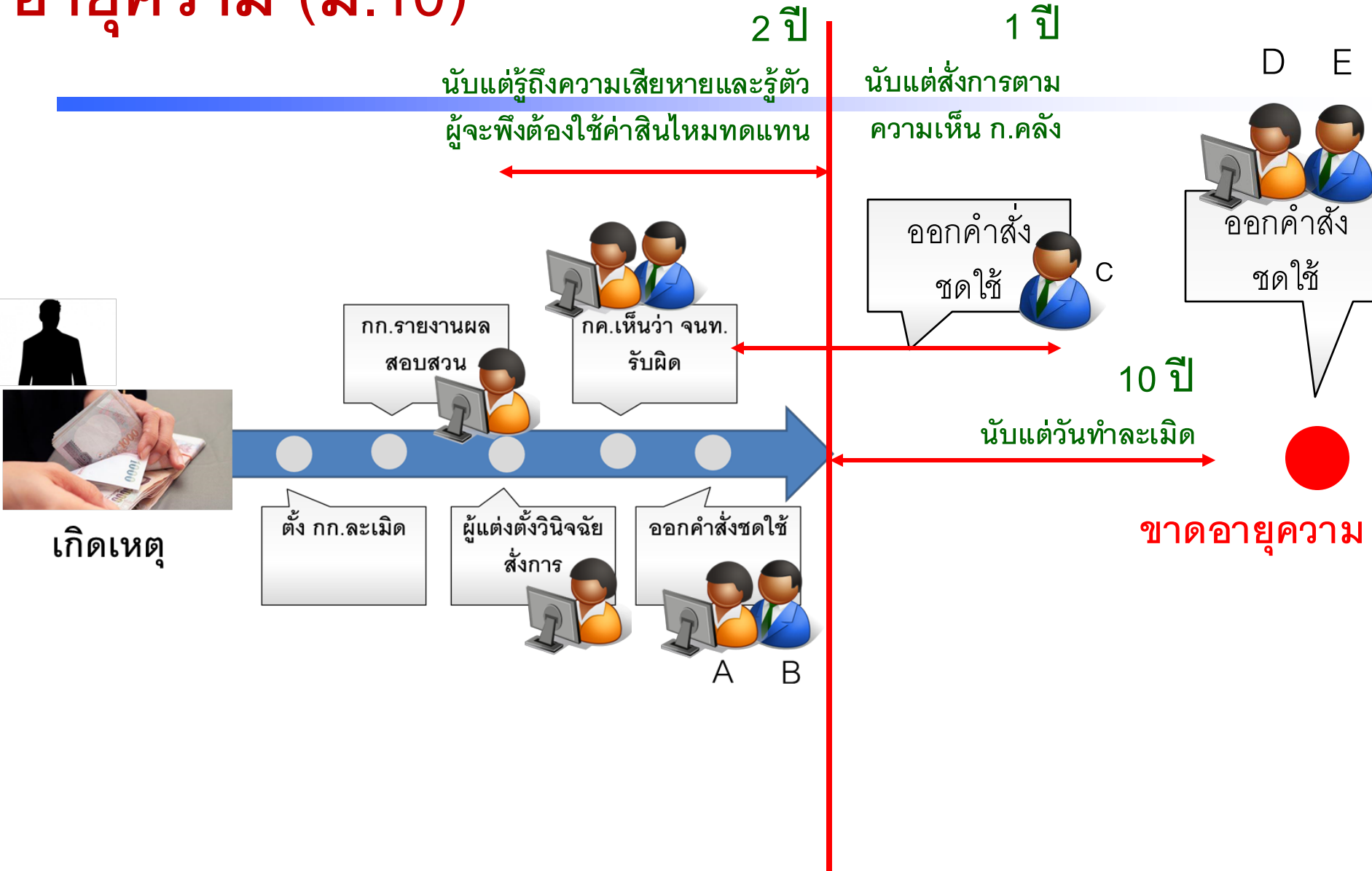
อายุความการเรียก
ชดใช้ค่าเสียหาย

2 ปี นับแต่วันที่หน่วยงาน
ของรัฐรู้ถึงการละเมิด และ
รู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้อง
ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

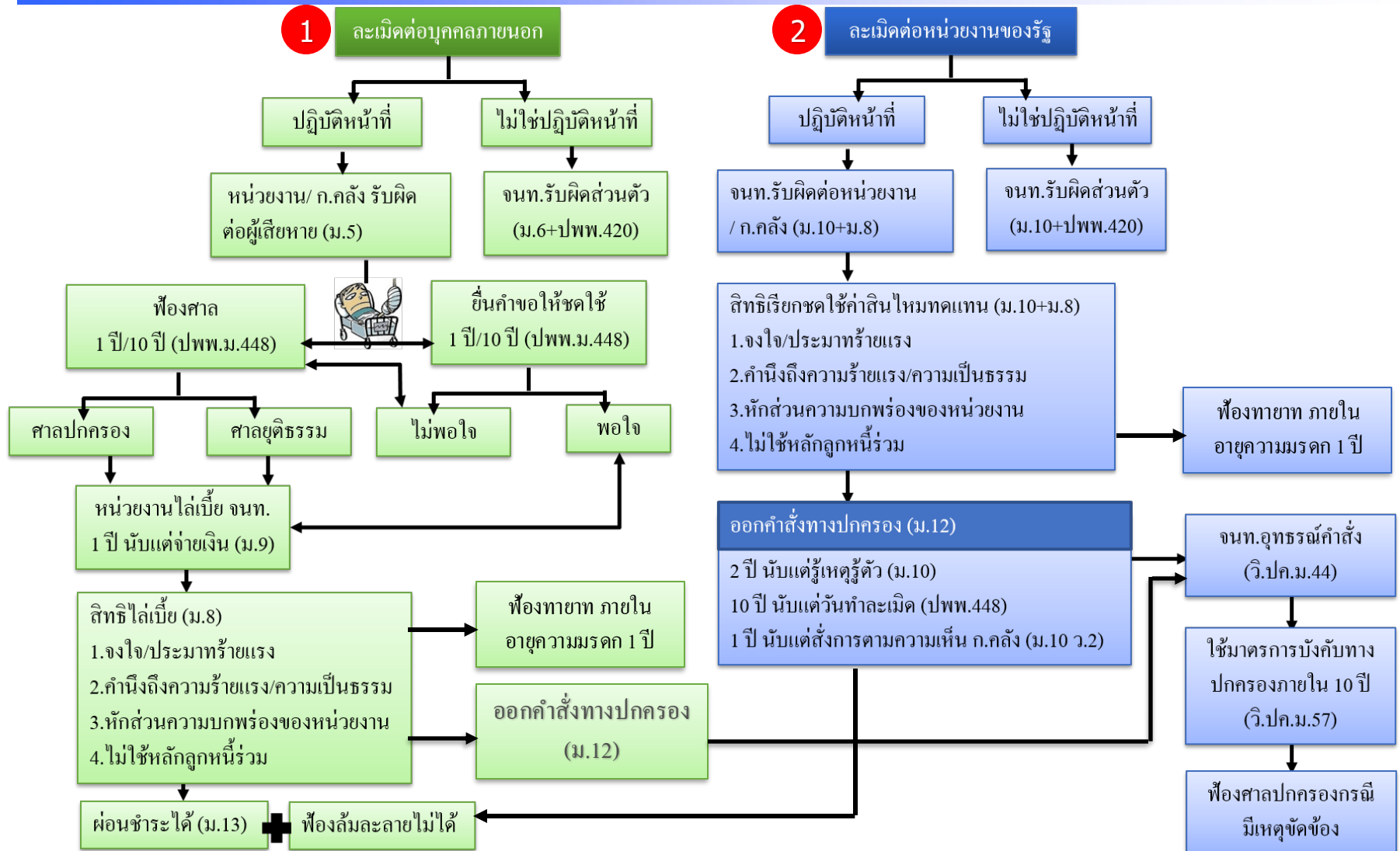
1 ปี นับแต่วันที่
หน่วยงานของรัฐ
มีคำสั่งตามความเห็น
ของกระทรวงการคลัง

ปฏิบัติหน้าที่ + ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่

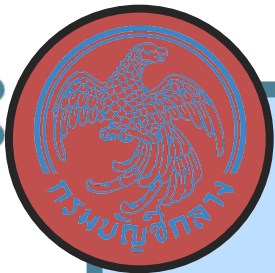
อายุความ (ม.10)

พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ของเจ้าหน้าที่

กองละเมิดและแพ่ง กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

เจตนาารมณ์ของกฎหมายความรับผิดทางละเมิด

กฎหมายความรับผิดทางละเมิด ทั้ง พรบ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่มุ่งให้ความคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

หากเจ้าหน้าที่นั้นไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ก็ไม่ต้องรับผิดชดใช้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทาง

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

เช่น หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0415.1/ว 16 ลงวันที่ 15 มกราคม 2563 เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

พ.ศ. 2562 หรือ หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0415.1/ว 82 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2561 เรื่อง

แนวทางการร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เป็นต้น

ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้า

คำนิยาม (มาตรา 4)

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้ง ในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่ง ให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

จากคำนิยามจะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่หมายถึงบุคคลต่าง ๆ ข้าราชการ พนักงานราชการ **ลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ** ที่ได้แต่งตั้งหรือมอบอำนาจให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างตามสัญญาจ้างเหมา เนื่องจากลูกจ้างตามสัญญา

เจ้าหน้าที่ มี 2 ประเภท ได้แก่

เจ้าหน้าที่ที่มีสังกัด เช่น ข้าราชการตำรวจสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้าราชการพลเรือน
บัญชีกลาง เป็นต้น กรณีเจ้าหน้าที่ที่มีสังกัดกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่เป็นเหตุให้ บุคคล
เสียหาย หน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่นั้นต้องชดใช้
ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย

เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีสังกัดหน่วยงานของรัฐ ให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้อง
รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 5 วรรค 2) เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้งถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.64/2552) หรือกรณีคณะรัฐมนตรี
ถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ได้สังกัด หน่วยงานของรัฐแห่งใด (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 286/2547)
เป็นต้น

คำนิยาม (มาตรา 4) (ต่อ)

“**หน่วยงานของรัฐ**” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดย พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของ เจ้าหน้าที่

คำนิยามกำหนดหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วย งานของรัฐ

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ไม่มีการกำหนดนิยามคำว่าประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไว้ในพระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 แต่ศาลปกครองสูงสุดเคยมีคำวินิจฉัย คำว่า
ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หมายความว่า การกระทำที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐาน
ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นต้องมีตามภาวะวิสัยและพฤติการณ์ โดยต้องใช้
ความระมัดระวังให้มาก แต่บุคคลนั้นหาได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพอไม่
(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.354/2555)

กรณีที่เกิดความเสียหายขึ้น

เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นกรณีทรัพย์สินของราชการ เช่น รถยนต์ของราชการ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ของทางราชการ สูญหายหรือได้รับความเสียหาย หรือความเสียหายจากการใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทั้งกรณีที่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐพบเอง หรือหน่วยงานของรัฐอื่นตรวจพบ เช่น กรณีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานของรัฐแล้วพบการเบิกจ่ายผิดกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ เป็นต้น ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาว่า มีเหตุอันควรเชื่อว่า เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐหรือไม่ กรณีที่เห็นว่า **มีเหตุอันควรเชื่อ**ว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ก็ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเท็จจริงความรับผิดชอบ

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าการละเมิดเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่ง และหรือความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙)

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ผู้แต่งตั้งต้องมีอำนาจหน้าที่
ตามกฎหมาย

ผู้แต่งตั้งต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือ
ไม่ใช่ผู้ถูกสอบสวน

กรณีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
ร่วมกันต้องดำเนินการถูกต้อง

เจ้าหน้าที่ของรัฐทำละเมิด มี 2 กรณี

1

เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

2

เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิด

1. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

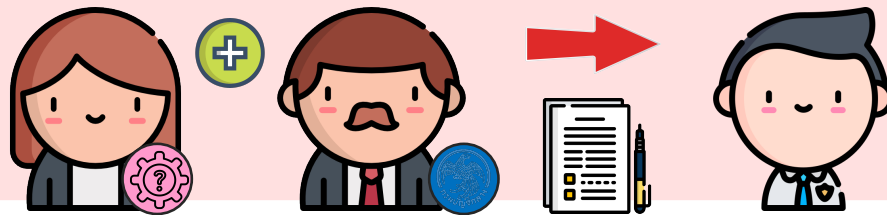
เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ
ความรับผิดทางละเมิด เช่น

สอบข้อเท็จจริง

นาย ก. นาย ข. และนาย ค. ข้าราชการสังกัดกรมบัญชีกลางได้รับคำสั่งแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ ภารกิจการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามที่ระบุในคำสั่งซื้อ เป็นเหตุให้กรมบัญชีกลางได้รับความเสียหาย อธิบดีกรมบัญชีกลางในฐานะหัวหน้าของหน่วยงานของรัฐมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิด (ต่อ)

เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ผู้กระทำละเมิดสังกัดและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย มีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิด (ต่อ)

เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่ง หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง มีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

EX กรณีจังหวัดเลยได้รับงบประมาณพัฒนาจังหวัดสำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยอำนาจในการอนุมัติเงินงบประมาณดังกล่าวอยู่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อมาปรากฏว่ามีการทุจริตโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัดเลย และผู้ว่าราชการจังหวัดเลยได้มอบอำนาจให้นายอำเภอที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการสั่งซื้อสิ่งจ้างแทน ในวงเงินที่อนุมัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวได้ใช้เงินอุดหนุนราชการซึ่งตั้งอยู่ที่ทำการปกครอง
จังหวัดเลย และได้จัดสรรงบประมาณดังกล่าวให้แก่ กรมชลประทาน และองค์การบริหารส่วนตำบล
ที่เกี่ยวข้อง ใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการในการดำเนินโครงการแก้ปัญหาภัยแล้งของจังหวัด เมื่อเกิดการทุจริต
กับเงินอุดหนุนราชการ จึงเป็นกรณีที่มีความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐหลายหน่วย
งาน ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ทำให้เกิด
ความเสียหายสังกัดอยู่จะต้องร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้า
หน้าที่ กรมการปกครองในฐานะหัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัด จึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย
อธิบดีกรมการปกครองในฐานะหัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัดจึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่
ได้รับความเสียหาย ย่อมมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดร่วมกับอธิบดี
กรมชลประทาน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด

ตรวจสอบข้อเท็จจริง

รวบรวมพยานหลักฐาน

ตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่

ข้อควรระวังในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

1. กรรมการมีจำนวน 5 คน
2. กรรมการต้องไม่ใช่ผู้กระทำละเมิดหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้กระทำละเมิด เช่น ผู้บังคับบัญชา ญาติ เป็นต้น
3. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดต้องกำหนดเวลาดำเนินการให้แล้วเสร็จ
4. คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดต้องเสนอความเห็นที่ “ผู้ต้องรับผิดมีบุคคลใดบ้าง และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้”
5. คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดต้อง ตรวจสอบข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน ทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง รับฟังพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่ และต้องให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม

อำนาจตรวจสอบความถูกต้องของคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เมื่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้ว หรือเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ หากผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดไม่ถูกต้องจะสั่งให้แก้ไขคำสั่งแต่งตั้งใหม่ให้ถูกต้องก็ได้

ตรวจสอบ

1. ความถูกต้องของการแต่งตั้ง
2. ตรวจสอบเหตุที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด
3. ตรวจสอบความเหมาะสมของผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

การดำเนินการที่เป็นผลเสียต่อการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดนำสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ช. หรือสำนวนการสอบสวนทางวินัยมาใช้ โดยไม่มีการเรียกเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่

ถ้าถามไปคงไม่ได้ที่ใดได้ แต่ถ้าถามคน ผ.ศ. ๒๖ กอ ๗๖

ผู้ต้องรับผิดสอบสวน จะมีผลให้การสอบสวนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นการไม่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมีโอกาสทราบข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นการขัดต่อข้อ 15 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวและขัดต่อพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ต้องไปโต้แย้งแล้วแสดงหลักฐานเพิ่มเติม

 คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดนำสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ช. หรือสำนวนการสอบสวนทางวินัยมาใช้ประกอบการสอบสวนในฐานะพยานหลักฐานประกอบถ้อยคำของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิด จึงจะเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย

การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ

เมื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดดำเนินการสอบข้อเท็จจริงเสร็จแล้วให้เสนอความเห็นไปยังผู้แต่งตั้ง โดยผู้แต่งตั้งอาจมีความเห็นให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดทบทวนความเห็นหรือสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้ และคณะกรรมการต้องรีบดำเนินการสอบข้อเท็จจริงให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่ผู้แต่งตั้งกำหนด

★ ความเห็นของคณะกรรมการต้องมี

1. ข้อเท็จจริง
 2. ข้อกฎหมายที่แจ้งชัด
 3. ต้องมีพยานหลักฐานที่สนับสนุนประกอบด้วยความเห็นของคณะกรรมการ
- แต่ความเห็นของคณะกรรมการไม่ผูกมัดผู้แต่งตั้งหรือรัฐที่จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

การรายงานผลสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

- เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังไม่ต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายใน 7 วัน นับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบเว้นแต่ เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ
- ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ผู้แต่งตั้งเป็นใคร = หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้รับมอบอำนาจให้เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังในการตรวจสอบสำนวน

เรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

ตรวจสอบพยานหลักฐานในสำนวนความรับผิดชอบทางละเมิด

รับฟังพยานหลักฐานเพิ่มเติม

หลักในการพิจารณาความรับผิดทางละเมิด

- หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมิต้องให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้ ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์และความร้ายแรง
- การคำนึงถึงความผิดหรือโดยหน่วยงานของรัฐต้องหักส่วนแห่งความรับผิดและความบกพร่องดังกล่าวออก ด้วยการพิจารณาว่าการละเมิดเกิดจากส่วนใดมากกว่ากัน และควรกำหนดสัดส่วนต่อกันเท่าใด
- กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมีหลายคนไม่นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมตาม ป.พ.พ. มาใช้

องค์กรของรัฐ ต้อง เสีย ๑ ความผิด โดยตัวกำหนด ความรับผิดทางฟ้อง (เกิด ส่วนทดแทนที่ไว้)

ตัวอย่างที่ถือว่าเป็นความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม

เช่น เจ้าหน้าที่นำรถยนต์ของทางราชการไปปฏิบัติหน้าที่แล้วเกิดอุบัติเหตุเฉี่ยวชนรถยนต์ของบุคคลภายนอก เนื่องจากระบบเบรกของรถราชการ ถือว่าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดูแลรถยนต์ของทางราชการให้อยู่ในสภาพที่ดีเหมาะสมกับการใช้ปฏิบัติราชการ เมื่อระบบเบรกไม่ทำงานย่อมถือได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมิได้จัดให้มีการบำรุงรักษารถยนต์คันดังกล่าว ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ปกติ

หรือในกรณีระบบการฝึกงานของหน่วยงานบกพร่องโดยส่งเจ้าหน้าที่ที่เพิ่งบรรจุเข้ารับราชการใหม่ไปปฏิบัติงานในขณะที่ยังมิได้จัดให้มีการฝึกงานอย่างเพียงพอให้ปฏิบัติงาน

หรือกรณีจำนวนเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ภายหลังจากเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย

เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

- ถ้าคณะกรรมการยังไม่ได้สอบผู้นั้น **ในฐานะผู้ต้องรับผิด** มาก่อน ให้ผู้แต่งตั้งส่งเรื่องให้ คณะกรรมการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบผู้นั้นเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งการ ถ้าผลของคำวินิจฉัยของผู้แต่งตั้ง ไม่เปลี่ยน จากความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการ ให้ผู้นั้นรับผิด แต่ถ้าผลของคำวินิจฉัยของผู้แต่งตั้ง ต่างไป จากความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้ง **รายงานกระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่ง**

2. กรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

ผู้เสียหาย หมายถึง ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ทั้งบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล

เมื่อเกิดความเสียหาย ผู้เสียหายสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้ 2 วิธี

1. ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดสังกัด โดยหน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาคำขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้เสร็จภายใน 180 วัน
2. ฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลยุติธรรมแล้วแต่กรณี แต่ห้ามไม่ให้ฟ้องเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

กรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก (ต่อ)

2. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

ยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดสั่งกักชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอไว้เห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาว่าหน่วยงานของรัฐต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอหรือไม่ กรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้คิดดอกเบี้ยตามอัตรดอกเบี้ยผิดนัด นับแต่วันกระทำละเมิดในจำนวนเงินที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอจนถึงวันชำระค่าสินไหมทดแทน

ยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาว่าการกระทำละเมิดดังกล่าวเกิดจาก

การปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ถ้าไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ให้เรียกเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดี แต่ถ้าเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ห้ามไม่ให้เรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดี และเมื่อภายหลังศาลพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่สั่งกักนั้นชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกแล้ว เมื่อหน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจึงถือว่าเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ

จึงจะพิจารณาว่าจะใช้สิทธิไล่เบี้ยเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้หรือไม่

ขั้นตอนดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ

กรณีผู้เสียหายยื่นคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

เมื่อได้รับ ดังขอ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน สมท. ศิวธราชินี ชำนาญพิเศษ
ทรงพล พิษภพกุล **เป็นพนักงานสอบสวนแล้วหรือไม่**

- เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหาย

- ไม่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้เสียหายต้องฟ้องเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเป็นการส่วนตัว

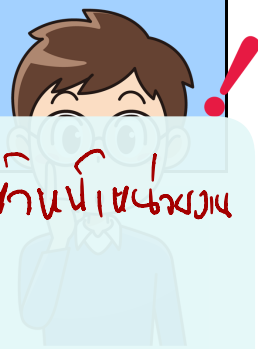
2. เมื่อหน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายแล้ว หน่วยงานของรัฐจะมีสิทธิ

ไล่เบี้ยเอา กับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด โดยต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ

ทางละเมิด เพื่อสอบสวนว่า ความเสียหายเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้าย

แรง

หรือไม่ และเสียหายจำนวนเท่าใด

การพิจารณาว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใดเป็นหน่วยงานที่ได้รับความเสียหาย

1. เป็นหน่วยงานของรัฐสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่ปฏิบัติไม่เป็นไปตาม พรบ.การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เป็นต้น

2. เป็นหน่วยงานของรัฐเจ้าของงบประมาณที่ดำเนินการ หรือเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองทรัพย์สิน ที่ได้รับความเสียหายหรือสูญหาย เช่น หน่วยงานของรัฐที่จัดสรรงบประมาณสำหรับการก่อสร้างอาคารสำนักงาน หรือ หน่วยงานของรัฐที่จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ถูกคนร้ายขโมย หรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รักษาทรัพย์สินของแผ่นดิน ซึ่งได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อการดูแลรักษาทรัพย์สินนั้น เป็นต้น

3. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก เช่น หน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอให้ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือหน่วยงานของรัฐที่ศาลพิพากษาให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นต้น

การออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

คำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ไม่ใช่หนังสือแจ้งผลการพิจารณา ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่) ถือเป็นคำสั่งทางปกครอง จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือจะต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
- (๒) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง
- (๓) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ

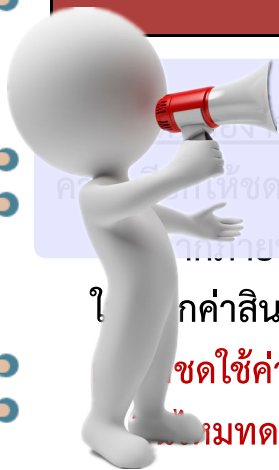
การออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ต่อ)

กรณีศาลชั้นต้นเปลี่ยนแปลงไป ไม่ถือว่ายกเลิกคำสั่งเดิม แต่สามารถออกคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งเดิมได้ (๒๓พ.ร.ก.เลิกอภ.ที่ ๒๒๖ ลง ๑๓/๑๒/๒๕๖๒)

กระทรวงการคลังแจ้งผลการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิด ให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวนน้อยกว่าที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งไปแล้ว หน่วยงานของรัฐสามารถออกคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยกำหนดจำนวนค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลังได้ โดยไม่ต้องยกเลิกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนฉบับเดิม (๒๓พ.ร.ก.เลิกอภ. ๒๒๖)

การออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ต่อ)

สำหรับส่วนให้กรมจัดตั้งศาลปกครอง, ไม่สามารถ โดย
ที่พอจะคำสั่งเรียก และเอกสารอื่น ๆ ได้แล้ว เพื่อให้
พ้นอายุ ความ 2 ปี

ในกรณีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก้ไขเพิ่มเติม โดยไม่ต้องยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งเรียกให้ชดใช้
สินไหมทดแทนเดิม
หากหน่วยงานของรัฐออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนใหม่ หากคำสั่ง
เรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนฉบับใหม่ออกพ้นอายุความ 2 ปี นับแต่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัว
เจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีถือว่าเป็นการออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ชอบด้วย
กฎหมาย

อายุความตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิด

1 ปี

บุคคลภายนอก

ทดแทน และ

ต้องใช้สิทธิเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนจากผู้ต้องชดเชยหาสินไหมทดแทน อายุความ 1 ปี นับแต่วันซึ่งเหตุ
สินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก

1 ปี

กรณีหน่วยงานของรัฐเห็นว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่กระทรวงการคลัง
เห็นว่ามีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนภายใน
อายุความ 1 ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

อายุความตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิด

2 ปี

เจ้าหน้าที่ของรัฐ
งานของรัฐ
ของรัฐบาลถึงการกระทำละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

10 ปี

อายุความ 10 ปี นับแต่วันทำละเมิด โดยอายุความ 1 ปี หรือ 2 ปี ต้องอยู่ภายในอายุความ 10 ปี นับแต่วันทำละเมิด ตาม ป.พ.พ.

* การตรวจสอบสำนวนความรับผิดชอบทางละเมิด *

1

สำนวนทุจริต

อนุบท 5 มาตรา 5 5 ส่วน แต่ส่วนมากจะพบ ① สำนวนทุจริต

(ที่เขียน 5 คน)

② สำนวนทุจริตตามก. ๒๓๕๖ หรือ ๒๓๖๓

1. ตรวจสอบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

2. ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำทุจริต เช่น ชื่อ ตำแหน่งและหน้าที่ตามกฎหมาย
วันเวลาที่มีการกระทำทุจริต

3. ตรวจสอบพฤติการณ์แห่งการกระทำทุจริต และรายละเอียดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งตรวจสอบหลักปฏิบัติที่ถูกต้องควรดำเนินการในกรณีดังกล่าวอย่างไร

4. ตรวจสอบกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

5. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ผู้ทุจริตเป็นผู้ดำเนินการ และตรวจสอบรายงานรวมทั้งจำนวนเงิน
ที่เสียหาย หรือขาดหายไป

การตรวจสอบสำนวนความรับผิดชอบ

สำนวนทุจริต (ต่อ)

6. เอกสารหลักฐานการดำเนินการคดีกับผู้ทุจริต (ถ้ามี) เช่น เอกสารการแจ้งความร้องทุกข์ ความเห็นของพนักงานอัยการว่าควรสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้อง สำนวนคำฟ้อง หรือสำเนาคำพิพากษาของศาล
7. หนังสือของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
8. บันทึกการให้ปากคำของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบหรืออาจจะต้องรับผิดชอบ (สส.1)
ให้บุคคลดังกล่าวได้มีโอกาสที่จะทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและเป็นธรรม และให้มีโอกาสแสดงพยานหลักฐานของตนด้วย โดยต้องมีได้กระทำการใดอันเป็นการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการอื่น

การตรวจสอบสำนวนความรับผิดชอบละเมิด

สำนวนทุจริต (ต่อ)

9. กรณีช่วงระยะเวลาที่เกิดความเสียหายมีผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องหลายคนซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้รับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องและหรือมีการโยกย้าย ให้ระบุนายละเอียด ช่วงเวลาที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบและจำนวนความเสียหายซึ่งเกิดในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

10. ในกรณีเป็นเรื่องเกี่ยวกับเช็ค ตรวจสอบสำเนาเช็ค สำเนาใบเสร็จรับเงิน เอกสารประกอบการส่งจ่าย หนังสือแจ้งรายชื่อผู้มีอำนาจส่งจ่าย หลักฐานการได้รับชำระหนี้ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เป็นเรื่องเกี่ยวกับทุจริตเงิน ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ปรากฏลงลายมือชื่อเบิกถอนเงิน/ ใบเบิกจ่ายเงินหรือธนาคาร หลักฐานในการขอเบิกจ่ายเงินและหลักฐานการอนุมัติให้เบิกจ่ายเงิน

11. เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

การตรวจสอบสำนวนความรับผิดชอบ

2) สำนวนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ

1. กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง
2. สำเนารายงานความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเหตุที่ทำให้ทราบว่ามีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ (ถ้ามี) และความเห็นและหรือผลการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และผลการดำเนินคดีอาญา

1. ระเบียบ คณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน แต่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบ
2. สำเนาหลักฐานการดำเนินงานที่ผิด Factor F เป็นตัวบ่งชี้ความผิด

การตรวจสอบสำนวนความรับผิดทางละเมิด

สำนวนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ (ต่อ)

3. กรณีกำหนดราคากลางสูงกว่าราคาค่าก่อสร้าง

ก. รายละเอียดแสดงวิธีคำนวณหาค่าแพคเตอร์เอฟ (ถ้ามี)

ข. แหล่งที่มาของราคาวัสดุที่ใช้กำหนดเป็นราคากลาง ราคาตลาด ณ สถานที่ก่อสร้าง

ค. ราคาวัสดุแยกเป็นประเภท ชนิด พร้อมราคา

การตรวจสอบสำนวนความรับผิดชอบทางละเมิด

สำนวนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ (ต่อ)

4. กรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ

ก. ขั้นตอนดำเนินการก่อนมีการประกาศสอบราคา ประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ หรือก่อนมีการตกลงราคา แล้วแต่กรณี

ข. ประกาศสอบราคา ประกวดราคา ฯลฯ

ค. รายชื่อคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามระเบียบทุกคน

ง. รายละเอียดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งผู้บังคับบัญชาระบุชื่อ และตำแหน่งว่า ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และหรือทางปฏิบัติที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับการกระทำที่เกิดขึ้นจริง

⇒ กณฑ์ราคา / กณฑ์คะแนน
⇒ ประกาศในประกาศรับ/ปิดราคา

การตรวจสอบสำนวนความรับผิดชอบละเมิด

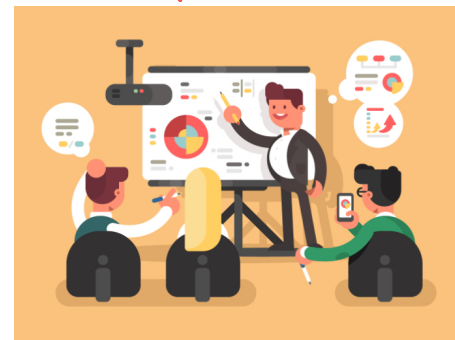
สำนวนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ (ต่อ)

- จ. รายงานผลการปฏิบัติงานและความเห็นของเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง
 - ฉ. หากมีการยกเลิกการสอบราคา ประกวดราคาฯ รอ เหตุผลพร้อมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
 - ช. ความเห็นของผู้สั่งซื้อ / สั่งจ้าง
5. จำนวนเงินที่ถือว่าทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย
6. บันทึกการให้ปากคำของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบหรืออาจจะต้องรับผิดชอบ (สล.1) ทั้งนี้บุคคลดังกล่าวได้มีโอกาสที่จะทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและเป็นธรรม และให้มีโอกาสโต้แย้ง อภิปรายหลักฐานของตนด้วย โดยต้องมีได้กระทำการใดอันเป็นการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการอื่น

การตรวจสอบสำนวนความรับผิดชอบ

สำนวนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ (ต่อ)

7. กรณีช่วงระยะเวลาที่เกิดความเสียหายมีผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องหลายคน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้รับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องและหรือมีการโยกย้าย ให้ระบุรายละเอียดช่วงเวลาที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบและจำนวนความเสียหายซึ่งเกิดในช่วงระยะเวลาดังกล่าว
8. ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ

มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ฉบับลงวันที่ 10 ตุลาคม 2566

ที่ประชุม ครม. มีมติให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในแต่ละขั้นตอน ตามที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเสนอ ซึ่งประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่

1. หน่วยงานของรัฐต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ภายใน 60 วัน

นับแต่ทราบความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่มีหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยได้รับความเสียหาย

2. การดำเนินการดังกล่าวต้องกระทำภายใน 120 วัน นับแต่ทราบความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานของรัฐ

2. หน่วยงานของรัฐต้องออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในระยะเวลา 120 วัน นับแต่วันที่ได้รับความคิดเห็น

ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่หรือกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี

มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ฉบับลงวันที่ 10 ตุลาคม 2566 (ต่อ)

3 กระทรวงการคลังต้องพิจารณาเรื่องที่หน่วยงานของรัฐส่งมา ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์

การปฏิบัติเกี่ยวกับตราประทับทางตะเม็ทของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ให้แล้วเสร็จ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ

ทราบเพื่อถือปฏิบัติ ภายใน 120 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากหน่วยงานของรัฐ

4. หน่วยงานของรัฐต้องเริ่มดำเนินการบังคับทางปกครองภายในกำหนดเวลาตามข้อ 1 นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลา

ที่แจ้งเตือนให้ชำระค่าสินไหมทดแทน และผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ปฏิบัติตาม

หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0415.1/ว 16 ลงวันที่ 15 มกราคม 2563

เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ พ.ศ. 2562

หลักเกณฑ์

1. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่มีความเสียหายเกิดขึ้นครั้งละไม่เกิน 1 ล้านบาท
 - ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังพิจารณา
 - หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายสามารถพิจารณาและมีคำสั่งได้ตามที่เห็นสมควร
 - โดยต้องรายงานความเสียหายในระบบความรับผิดทางละเมิดและแฟ้มเท่านั้น

หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0415.1/ว 16 ลงวันที่ 15 มกราคม 2563 (ต่อ)

2. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่มีความเสียหายเกิดขึ้นครั้งละเกิน 1 ล้านบาท แยกพิจารณา

ดังนี้

1 ล้าน ดูตอน ตกลง ตาม พ.ร.บ.ฯ พิจารณา ไม่ได้ ดูตอน สดว. 5

ความเสียหายที่ไม่ได้เกิดจากการทุจริตเงินขาดบัญชี หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือ
มติคณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่ร้อยละ 75 ของความเสียหาย
ทั้งหมด

ความเสียหายเกิดจากการทุจริต และหน่วยงานของรัฐเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนรับผิด
ความเสียหาย และให้ผู้เกี่ยวข้องซึ่งกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงรับผิดเต็มจำนวน
ความเสียหาย

ความเสียหายที่ไม่ได้เกิดจากการทุจริต แต่มีสาเหตุจากเงินขาดบัญชีหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ
ระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานของรัฐเรียกให้ผู้ต้องรับผิดซึ่งกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ
อย่างร้ายแรงรับผิดเต็มจำนวนความเสียหาย

จบปริญญา

↓
Kosovos, which has been under the
control of the UN since 1999, has been

part of the UN since 1999

↓
Kosovos, which has been under the
control of the UN since 1999, has been

↓
Kosovos, which has been under the
control of the UN since 1999, has been